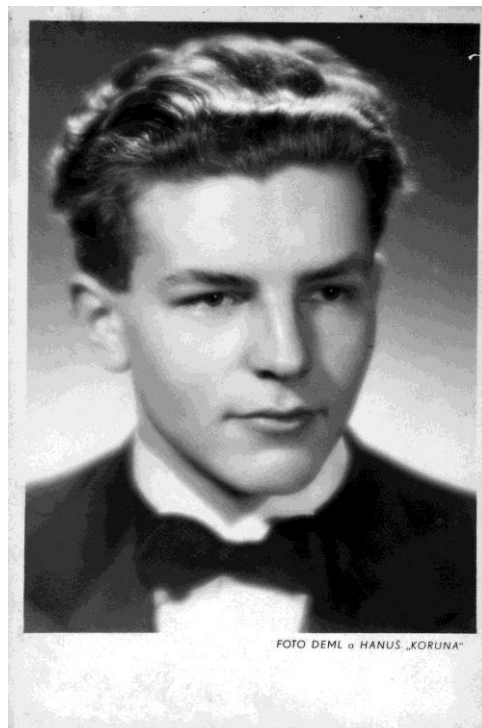

Gymnázium Přírodní škola, o.p.s.

Životopis odbojáře Karla Hiršla,
oběti 2. světové války

Jméno autora: Filip Bartůšek

Jméno vedoucího práce: František Tichý

práce odevzdána 4. 11. 2014

Obsah

Úvod	4
Poděkování	4
Struktura práce	4
Cíle	5
Metodika	5
Životopis	5
Závěr	13
Seznam použité literatury a pramenů	14

Úvod

V mé profilové práci se zabývám odbojářem Karlem Hiršlem, konkrétně tedy jeho podrobným životopisem. Karel Hiršl se narodil roku 1922, a jelikož věděl, za co je správné bojovat, zemřel už ve věku pouhých dvaadvaceti let. Byl to významný český odbojář, který vedl revoluční skupinu Předvoj. Jenže kvůli neopatrnosti ho v roce 1944 nacisté zatkli a po dlouhém věznění ho, bohužel, dne 2. května 1945 popravili.

K tomuto tématu jsem se dostal díky panu Františku Tichému, řediteli Přírodní školy. Bylo to tak, že mě nenapadal žádný vhodný námět na záměr mojí profilové práce. Dlouho jsem nad tím přemýšlel, ale stále mě nic nenapadalo. Jednoho dne za mnou ovšem přišel právě František Tichý a řekl mi, že paní Zoja Sedláčková (jeho kamarádka) má doma hromadu materiálů o odbojáři Karlu Hiršlovi a zeptal se, zda bych nechtěl sepsat jeho životopis. Jeho nabídku jsem vděčně přijal, a tak mě má profilová práce ponořila do tajů 2. světové války.

Doufám, že moje práce vás dobře obeznámí s nelítostnou dobou 2. světové války, s domácím odbojem a především také s odvahou a pevnou vůlí Karla Hiršla.

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat všem lidem, kteří mě po dobu mé práce podporovali a pomáhali mi s ní. Je tu ale pár lidí, kterým bych chtěl poděkovat trochu více. Především bych rád poděkoval Mgr. Františku Tichému za nápad a kontrolu při práci, za dlouhé hodiny trávení volného času nad mojí profilovou prací v ranějších stádiích a za pomoc při psaní. Nesmírné díky také patří paní Zoje Sedláčkové, která mi poskytla veškeré materiály na práci, přinášela mi spoustu informací a také strávila dlouhý čas nad opravou a doplňováním mé práce. Také děkuji Tomáši Kekrtovi, maturantovi Přírodní školy, za pomoc s uveřejňováním práce na stránku Wikipedie, otevřená encyklopedie. A dále také všem ostatním.

Struktura práce

V části „cíle“ píšu, co jsem si na začátku dal za jednotlivé cíle a čeho jsem chtěl v mé práci dosáhnout. „Metodika“ dokumentuje průběh celé práce a popis, jak jsem při práci postupoval. V „životopise“ je podrobně zachycen život Karla Hiršla, jeho dětství, studium, odbojová činnost atd. V „závěrech“ potom shrnuji celou svou práci – co jsem udělal a čeho ještě chci dosáhnout.

Cíle

Hlavní cíl: Sepsat podrobný životopis Karla Hiršla doplněný vybranými texty a fotografiemi a zveřejnit ho na webu

Dílčí cíle: Provést rozhovor s pamětníkem druhé generace

Shromáždit literaturu a prameny a seznámit se podrobně s příběhem Karla Hiršla

Seznámit se s činností odbojové skupiny Předvoj

Sepsat životopis Karla Hiršla a doplnit ho citáty a fotografiemi z jeho pozůstalosti

Vytvořit stránku na otevřené encyklopedii Wikipedie věnovanou Karlu Hiršlovi

Metodika

Abych mohl celý životopis Karla Hiršla napsat, musel jsem někde sehnat informace či archiválie, které se dochovaly. Rozdělil jsem si to na tři druhy získávání informací.

První z nich je vedení rozhovoru s pamětníkem druhé generace, protože pamětník první generace schopný zodpovídat moje otázky už dnes bohužel není. Pamětník se jmenuje Zoja Sedláčková a Karel Hiršl byl její strýc, i když ho nikdy nezažila. Udělal jsem se Zojou dva rozhovory s časovým odstupem přibližně pěti měsíců. Při rozhovorech jsem nechal pamětnici vyprávět a zapisoval jsem si poznámky, poté jsem jí položil nějaké doplňující otázky.

Za druhé jsem informace získával pomocí historické literatury, konkrétně z knih „Poslední poprava v Terezíně“ a „Neohlížej se, zkameníš.“ Knihy jsem přečetl a udělal jsem si z nich také nějaké poznámky a události na časové ose.

V poslední řadě jsem čerpal informace ze soukromého archivu pamětnice Zoji Sedláčkové. Materiály jsem si vytřídil a některé z nich jsem později použil při psaní životopisu samotného.

Při psaní životopisu jsem postupoval následovně: Shromáždil jsem všechny knihy a mé vlastní poznámky, které jsem si vypsal jednak z rozhovorů a jednak z knih, a ty jsem pak právě pomocí historické literatury rozšiřoval a psal poznámky do souvislého textu. Poté jsem využil ty materiály z archivu, které jsem si vybral a naskenoval, případně přepsal a text jsem právě těmito citáty proložil. Nakonec jsem doplnil celý životopis dobovými fotografiemi, které jsem naskenoval.

Také jsem psal článek o Karlu Hiršlovi na Wikipedii. Nejdříve jsem se od Tomáše Kekrta naučil, jak se taková stránka píše a poté jsem napsal krátký úvod, naházel jsem tam

poupravené texty, které jsem již měl napsané ve sborníku a nakonec jsem pomocí stránky citace.com shromáždil všechny zdroje ze kterých jsem čerpal a odcitoval jsem je.

Výsledky

Životopis odbojáře Karla Hiršla

27. 12. 1922 se narodil Karel Hiršl. V té době ještě nikdo netušil, že přibližně za dvě desítky let se z něj stane jeden z velkých vůdců odboje v Protektorátu Čechy a Morava.

Měl mladšího bratra Miroslava. Jeho matka se jmenovala Vlasta a otec se jmenoval Miroslav. Těsně před dovršením 6. roku života na podzim roku 1928 začal Karel Hiršl navštěvovat obecnou školu. Po dokončení této školy se Karel hlásil na Vančurovo gymnázium v Praze na Smíchově, kam se také dostal. V prvním ročníku prospěl s vyznamenáním, v dalším ročníku mu bylo školné prominuto a bylo hrazeno z fondu na podporu výborných studentů ze sociálně slabších rodin.

(Karel s jeho otcem Miroslavem)

Nastalo léto roku 1935 a třináctiletý Karel strávil téměř celé toto léto na táboře YMCY (YMCA je křesťanské sdružení, které funguje dodnes) na slovenské Oravě. Toto je část jednoho z jeho dopisů svým rodičům z Oravy:

Drazí rodiče!

Včera jsem dostal Váš dopis, který mi oznamoval, že Vám nic neschází a že se máte dobře. Jsem tomu velice rád a doufám, že i to, co Vám dosud chybělo, počasí, se obrátí ve váš prospěch. Tady na Oravě bylo první týden velmi hezky, pak čtyři dny více méně nepřetržitě pršelo a teď už zas začíná hezké počasí. Ovšem tady to trvá vždycky trochu déle, než se počasí vyblázní, když dva dny prší, stoupne voda a nemůžem se koupat a podobně. Ted' ale zdá se že už bude opravdu hezky, voda je teplá, sluníčko hřeje. Orava se vrátila do svých břehů. Tady

Orava tábor žije opět svým normálním životem, i když to trvalo trochu déle, než jsme se dostali do tempa, a když už jsme měli všechno krásně zařízeno, přijde změna...

Jeho přátelé z Oravy se za několik let stanou také členy odboje.

Vančurovo gymnasium:

(Vančurovo gymnázium)

V letech 1937/38 byl Karel v kvintě. V té době založili oktáváni z Vančurova gymnázia voicebandovou skupinu, což je skupina, kde se sborově recitovalo či zpívalo, to co si sami napsali. Toto je jeden z jejich textů:

*Mládí,
to je vše, co okovy láme,
co volá jménem hochů a děvčat,
jménem všech:
My život na zemi předěláme!*

Tehdy byl mezi mládeží poměrně hodně oblíbený levicový časopis *Mladá kultura*, který poprvé vyšel v roce 1935. Toto je provolání prvního čísla *Mladé kultury*:

*Kolegové a kolegyně!
Za hranicemi tohoto státu nejvyspělejší díla lidského ducha jsou házena do ohně a lidé, kteří
chtěli pracovat a nakrmit hladovějící, jsou vražděni jménem člověka, který nebyl ani*

ukřižován, ani nedal jíst hladovým. Uprostřed přepychu a sýpek přetékaných obilím umírají lidé hladem, křesla lidí, kteří měli spravovat osudy států, bortí se hnilobou korupce, světem táhnou milionové armády lidí bez práce a půda světa je napájena krví těch, kteří lidským právem hájili svou existenci.

Kriteria, jimiž nás učí nebo učila soudit střední škola, se hroutí a nedostačují!

Zdálo by se, že mladému člověku, který se octl v této době, jest určeno bloudit kolem těchto událostí s očima zavřenými nebo udiveně otevřenými. V hlavách nás mladých kupí události našich dnů tolik problémů, které řešit pokládáme za svou povinnost – právě proto, že jsme mladí.

Mladí nám nepředstavují sentimentální básničky s věčně modrým nebem a s věčně mladými problémy života a smrti, tím méně duchaprázdné zábavy „zlaté národní mládeže“.

Nám mladým doba ukládá jiné úkoly! Nechceme stránky tohoto časopisu, který jest určen studentům středoškolským a vysokoškolským, plnit školními kompozicemi a srdečnými bolestmi studentskými.

Chceme se zařadit do pokrokové části veřejnosti, která poznala, že je třeba postavit rozhodnou hráz nástupu reakce, jejíž bojovné metody mají tolik společného s nekulturním běsněním Hitlerových úderů.

Bojujeme za práva mladého člověka, za jeho svobodný kulturní a politický vývoj, za hospodářské požadavky studentů, za samosprávu na středních školách.

O časopis Mladá kultura se zajímal i Václav Dobiáš, Karlův o dva roky starší kamarád také z Vančurova gymnázia.

Ve školním roce 1937/1938 se začal v Karlově třídě (tehdy byl v kvintě) vydávat časopis *Informatorium*. V *Informatoriu* se psalo hlavně o záležitostech v jeho třídě, například o různých sporech mezi spolužáky a tak dále. V *Informatoriu* byly i různé jiné rubriky, jako například rébusy, hádanky a vtipy. Časopis *Informatorium* byl psán ručně. Následující úryvek je z 5. čísla *Informatoria*: (SSZL – Spojené Státy Zadních Lavic – nejsou to pravé státy, jsou to pouze lavice, kde sedí různí lidé, je to pouze vtip)

INFORMATORIUM 5

Odboj vasalů ve státě Carka?

Jak se dovídáme ze soukromého, ale spolehlivého pramene, vypukl dnes konflikt mezi vladařským státem Car – vasalem Ki -. Napřed nastala ostrá výměna názorů a dokonce došlo k přestřelce poblíž hranic státu Ku – lejška. Další zprávy nejsou známy

Úřední zpráva o tomto konfliktu: Sdělujeme, že jakékoliv zprávy o vážné podstatě konfliktu mezi Car- a Ki- jsou bezpředmětné a jsou šířeny nepřáteli SSZL (Spojené státy zadních lavic). Konflikt byl pouze lokálního rázu a byl brzy uhašen.

Panikářství zakázáno

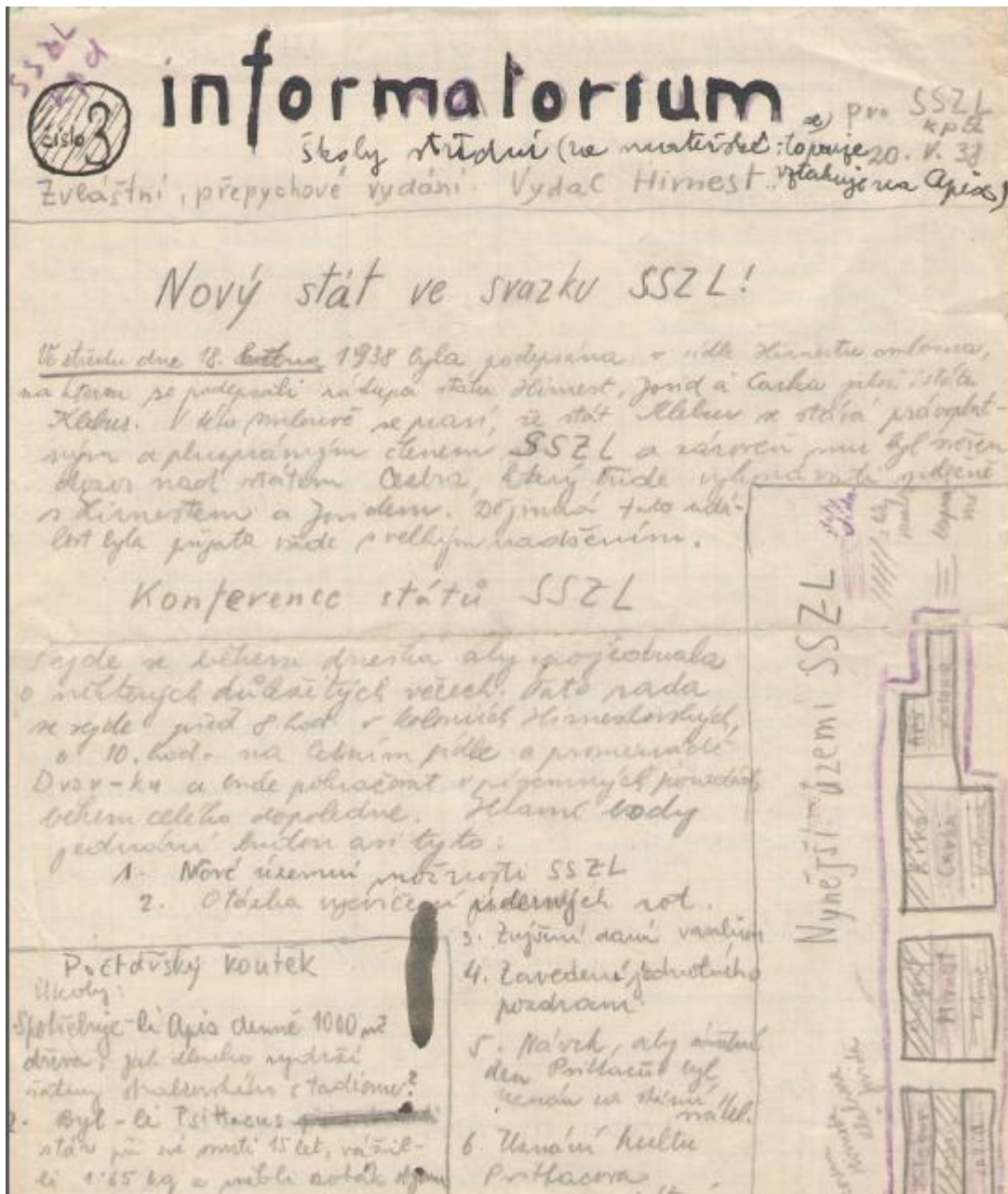
Jak jsme oznámili již ve včerejším čísle.

Tento článek je ze 7. čísla Informatoria:

Před dalším rozmachem SSZL:

Dne 25. května bylo zahájeno písemné jednání a předporady mezi státem Klebul jakožto zástupcem SSZL a mezi státem Daír o možnosti vstupu tohoto státu do SSZL. Porady probíhaly příznivě a dnes dosáhly rozhodujícího stadia. Lze očekávat, že ještě dnes bude podepsána smlouva, podle níž stát Da- se stane právoplatným členem SSZL a stát – ír otrokem.

Byly tam i různé jiné rubriky, např. dětský koutek, počítařský koutek, hádanky a rébusy, ale nejčastěji tam byly různé články týkající se jeho třídy.

(3. číslo Informatoria)

Karel byl výborný student, o čemž svědčí toto vysvědčení ze školního roku 1938/1939, kdy byl Karel v sextě:

- V jazyku československém: výborný
- německém: výborný
- latinském: výborný
- francouzském: výborný
- v dějepise: výborný

v zeměpise: výborný

v matematice: chvalitebný

v přírodopise: výborný

v chemii: výborný

v tělocviku: výborný

Všechno bylo krásné a vypadalo to, jako by to tak mělo být na věky. Jenže nastal školní rok 1938/39. Ve světě už se schylovalo k válce. To potvrzuje i tento článek v Informatoriu vydaný dne 28. 5. 1938:

Včera, den před narozeninami prezidenta republiky se naše třída rozhodla, že se vzdá závěrečného třídního výletu ve prospěch obrany státu... Článeček končí slovy: „Zdar svobodné československé republice“.

Tehdy si studenti mysleli, že v případě vojenského útoku Francie splní své spojenecké povinnosti. Ale pak 29. září přišla rána. Byla podepsána Mnichovská dohoda. Československo kapitulovalo bez boje.

Několik dní poté Karel Hiršl napsal do své domácí kompozice:

Učili jsme se dívat na naši dobu po první světové válce jako na dobu lidskosti, vzdělanosti a všestranného pokroku a na dvacáté století jako na věk, v němž platí právo, sebeúcta a respektování práv bližního. Když pak nacistickým převratem roku 1933 dal najevo jeden velký stát, že práv svých bližních respektovati nemíní a že jde jen za svým cílem, používaje všech možných lidských i nelidských prostředků, věřili jsme, že proti tomuto rušiteli míru v Evropě postaví se koalice států mírových, které v žádném případě nedopustí, aby násilnické metody Třetí říše, uplatňované uvnitř, se mohly také uplatnit navenek. Věřili jsme, a měli jsme k tomu právo, neboť jsme stále mohli doufat, že u většiny států evropských platí stále mravní řád, právo, spravedlnost, dané slovo a pravda. Věřili jsme, a to se nám stalo osudným.

Co přimělo vlády Západu k tomuto neslýchanému kroku a dosud bezpříkladné zradě? Byl to strach před sociálními bouřemi a před zdánlivou příšerou bolševismu, uměle zvyšovaný obratnou německou propagandou? Na to nám dají odpověď teprve dějiny. Fakt nadevší pochybnost však jest, že Západ se ocitl na ploše velmi šikmé a že se mu boří půda pod nohama. Nastává nová převratná doba a přerod dějin, nastává konečná fáze ústupu Západu ze slávy...

Dne 15. 3. 1939 byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava a 17. 11. následovalo zavření vysokých škol. 14. 7. 1940 nacisté obsadili francouzské hlavní město: Paříž. V té době se z tří různě starých kamarádů stala opravdu nerozlučná trojice. Toto přátelství Karla Hiršla, Jiřího Staňka a Vaška Dobiáše je provázelo celou dobu při práci v odboji.

Tito tři studenti se také scházeli každý týden v pondělí na schůzkách smíchovského

evangelického sdružení. Toto sdružení mělo přibližně 104 členů. Podnikaly se zde různé sportovní a umělecké akce. Jak už je zde zmiňováno, v pondělí večer se konaly schůzky tohoto sdružení, kde různí lidé měli přednášky, nebo se zde hrálo na hudební nástroje.

V roce 1941, tj. v roce, kdy byl Karel v oktávě, na scénu vstupuje Vincy Schwarz. Vincy Schwarz byl původem Němec, avšak utekl od jeho nacisticky smýšlející rodiny a usadil se v Protektorátu Čechy a Morava. Měl spoustu knih a rád četl, ale nejvíce ze všeho psal básně a sbíral různé šprýmy nebo veselé písničky. Také překládal díla jiných básníků do němčiny. Rámec pondělních schůzek na Santošce (schůzky smíchovského evangelického sdružení) začal připadat Karlovi a jeho přátelům příliš těsný. Ve Vincy Schwarzovi našli toho pravého člověka a pod záminkou kurzů němčiny se začali scházet i v sobotu. Na těchto sobotních schůzkách jim byl učitelem Vincy Schwarz. V té době začal Karel Hiršl psát své první básně. Toto je jedna z prvních Karlových básní:

Je toho moc

Utopit se v hořkém chvatu tápavé improvisace

To tak ještě

Verš nemůže vyjít z této ruky

Neb zavřená je jako poupě ve stínu

Necítím vůni

neznám milost daru

neprosím se o soustrast milodarů

jen vím že musím stále jít

jít jako kyvadlo na hodinách

jak stín se ploužit po zlomených třtinách

a budu sluncem budu stínem

nebudu ničím budu vším

budeme žítí tím, že zhynem

svou svíci zhasnu a přec rozsvítím

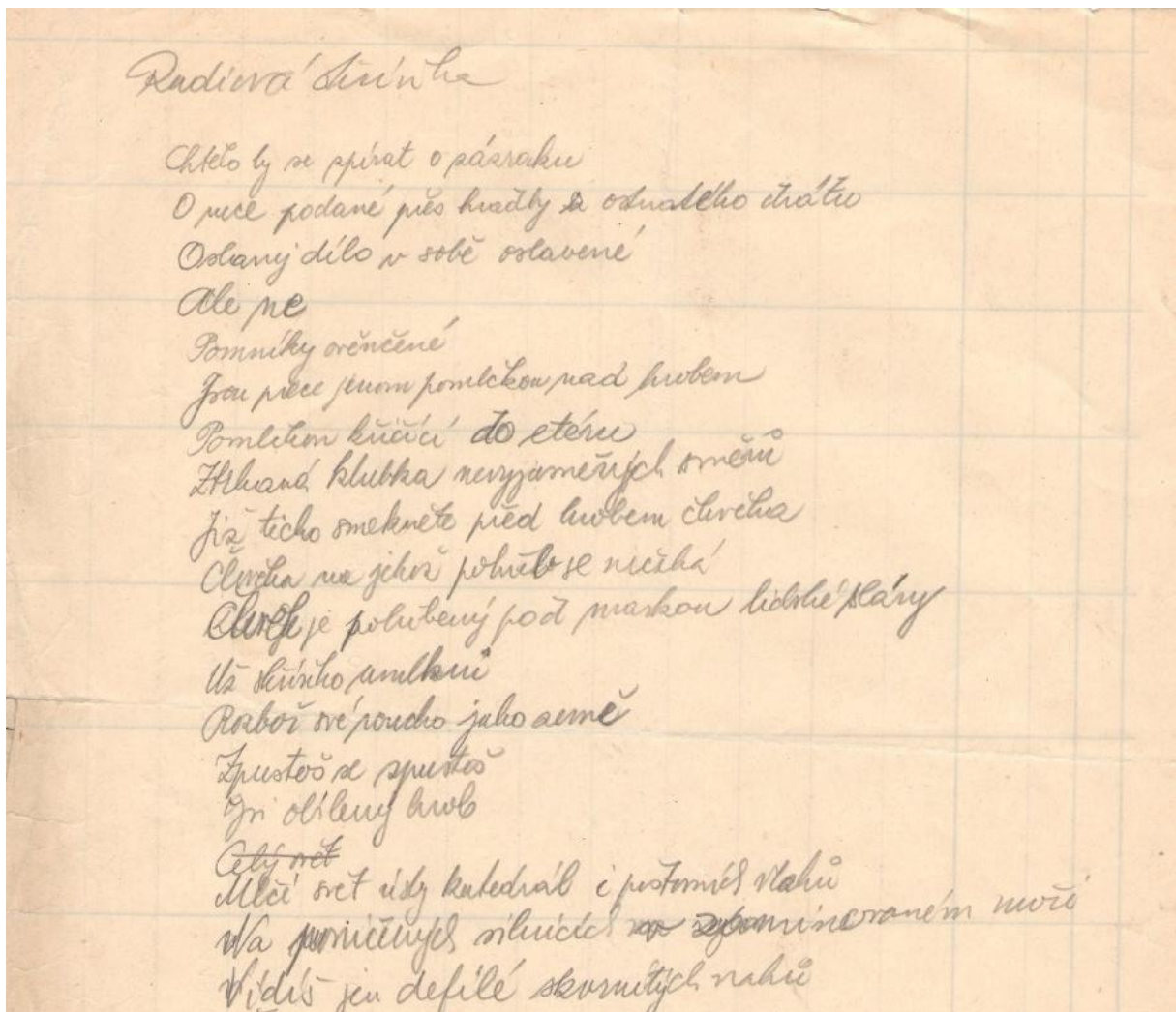
tisíce jiných

Při světlech siných

při zapomenutí zapadlých hrobů

stále jdu mechanicky a usilovně

a jednou přece dojdu

(Karlova báseň)

V té době pracoval stále pouze Karlův otec, jeho matka nepracovala, starala se o domácnost. Žádného člena rodiny nepostihlo žádné neštěstí, například totální nasazení na práci do Říše.

Mezidobí a Odboj:

V roce 1941 Karel Hiršl odmaturoval, čímž ukončil docházku na Vančurovo gymnázium. Maturitním ročníkem prospěl s vyznamenáním. Před ním ale stála otázka: Co dál? Vysoké školy byly zavřené. Karel ještě nechtěl chodit do práce, a proto docházku do práce oddálil tím, že se přihlásil do ročního abiturientského kursu při Státní obchodní akademii v Resslerově ulici. Karla toto studium nebavilo, naštěstí zde však bylo více čerstvých maturantů, kteří se na kursy přihlásili jenom kvůli tomu, aby ještě rok nemuseli chodit do práce. Byla to určitá forma protestu a snaha vyhnout se práci pro Němce. Díky tomu, že všichni neměli obchodování či účetnictví rádi, ba dokonce jej zuřivě nenáviděli, se velmi rychle sblížili. Této partě říkali profesori „Sternguckeři“ – hvězdní zevlouni – a ti si uvědomovali, že je čeká poslední rok života se zábavami a bez tvrdé reality dospělého života. A proto si psali sami různé divadelní hry, které si potom sami zahráli, například „Der Weschel“ aneb Faustovo prokletí.

Ale pak přišla velká rána. Vincy Schwarz byl zatčen. Na členy sobotního kroužku zapůsobila ta zpráva drtivě. O pár dní později se podařilo zjistit, proč byl Vincy Schwarz zatčen. Jeho žena, paní Schwarzová, vracela jednoho dne jistý švýcarský deník, ve kterém se psalo o jisté prohře Německa ve druhé světové válce do knihkupectví, ale nachytilo jí při tom gestapo. Byla okamžitě zatčena a odvezena do Pečkárny (sídlo gestapa, kde se prováděly výslechy). Gestapo pak zatkl i Vincyho Schwarze. Všichni si mysleli, že se kvůli takové prkotině brzy Vincy Schwarz z vězení vrátí.

Pak se ale stalo něco hrozného. 27. Května 1942 v 10:31 dopoledne byl spáchán atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Další den nato se už v novinách začaly objevovat dlouhé sloupce se jmény těch, kteří byli odsouzeni k smrti a popraveni. 10. června byly vyhlazeny Lidice. Nacistické běsnění dosáhlo svého vrcholu. O osudu Vincyho Schwarze dlouho nebylo nic známo, až na začátku července dostal farní úřad smíchovského sboru oznámení, že Vincy Schwarz byl i se svojí ženou Zdenkou dne 30. června zastřelen pro trestnou činnost ohrožování říšské bezpečnosti.

(Karel Hiršl v létě)

V září nastoupil Karel Hiršl na místo v nákupním oddělení Prag-filmu na Barrandově. Tato práce ho zřejmě nebavila, což potvrzují jeho následující zápisky:

Ráno: málo se spalo, proto se málo myslí. Snídá se, čte se jedna kapitola z Nietzscheva Zarahustry „blíží se hodina velkého pohrdání... k čemu mi je moje spravedlnost? Ještě mne nechává chladným... spravedlivý je však uhel a žár...“

Večer: dokodrcá se domů a s nadšením žere. Pak je obyčejně tak vedle, že pracuje k tomu, aby co nejdříve spal. V mátoch sice něco ještě tak do půlnoci čte, ale v posledních fázích už to splyvá se spánkem.

Pro všechny mladé lidi se ovšem objevilo nové nebezpečí: Totaleinsatz – totální nasazení na práci do Německa. Někteří sobotníci záhy museli na práci skutečně odjet. Například Jiří Staněk putoval k říšské poště do Norimberku. Nezbyvalo než si psát. Toto je jeden z dopisů Karla Jirkovi do Norimberku:

25. prosince 1942

... četl jsem nedávno jedno evangelium a stačilo mi to, abych nabyl pevného přesvědčení, že církve dneska jsou bez rozdílu strašně daleko pravému křesťanství, že jsou spíš brzdou v uskutečňování křesťanských ideálů a že pravé náboženství vzniká na půdě proticírkevní, byť by si třeba říkalo, že v Boha nevěří. Mám dojem, že otázka, věří li člověk v Boha přiznaně nebo ne, nehraje vůbec žádnou roli. Jde jediné o praktickou stránku náboženství, která se nedá oddiskutovat, odkázat, odmodlit.

V červnu roku 1943 se od sobotníků odpojili ti nejradikálnější, mezi které patřil i Karel Hiršl a Vašek Dobiáš. Připojilo se k nim ještě několik lidí a tak ten samý měsíc už čítala základní skupina pro budoucí odboj 12 lidí – Jan Mojžíš, Jaromír Mrkos, Václav Dobiáš, Karel Hiršl, Jiří Staněk, Nataša Kálalová, Želmíra Kálalová, Karel Kosík, Radovan Richta, Antonín Růžek, Karel Šmirous a Jiří Staněk. V té době už si byli všichni vědomi, že jsou komunisté a že hodlají bojovat proti nacismu v Protektorátu. Proto byla všem dána možnost včas ze evangelického sdružení odejít. Začala ilegální práce. Švagr Václava Dobiáše, který byl členem ilegální komunistické strany, zprostředkoval Karlovi a Václavovi kontakt na Rudolfa Vetišku – člena III. ilegálního ÚV (ústředního výboru). Krátce nato se uskutečnila schůzka Vaška Dobiáše a Karla Hiršla s Rudolfem Vetiškou. Ten jim sdělil, že mají pracovat samostatně a nechal jim pouze kontakt, přes který by mohli spolupráci obnovit. To Karla Hiršla a Vaška Dobiáše trochu zklamalo, Vetiška jim připadal příliš opatrný.

V listopadu téhož roku, při jedné ze svých brněnských návštěv založil Jan Mojžíš (člen Předvoje) společně se svými přáteli ze studia buňku v Brně. Ostatní příslušníci naší dvanáctičlenné skupiny začali na svých pracovištích vytvářet 3–5-ti členné buňky, ve kterých probíhalo prozatím základní školení. Do smíchovské skupiny poté přibyl ještě Edmund Trachta. Napojení na Edmunda Trachtu získal Jiří Staněk přes spolupracovníka na Totálním nasazení. Byl to zubař ve Strakonících se spojením na odbojovou skupinu ve Zbrojovce. Získával pro *Předvoj* náboje a zbraně a zajistil další cyklostyl – stroj na rozmnožování. Dne 31. prosince 1943 se smíchovská skupina vypravila oslavit Silvestra na Kálalovic chatu na Sázavě. Právě tam se všichni rozhodli začít odbojovou činností a tisknout časopis. Pro časopis vymysleli název *Předvoj*. Tak se jmenovala i jejich odbojová skupina. O několik dní později, tedy na začátku roku 1944, vydala odbojová skupina *Předvoj* programové prohlášení. Zde je část programového prohlášení RSP (Revoluční skupina Předvoj):

(Želmíra Kálalová)

Revoluční skupina PŘEDVOJ (RSP) je organizace komunistických revolučních pracovníků, vytvořená v ilegaltě na území Čech a Moravy seskupením několika zbytků organizací KSČ, doplněných novými pracovníky, kteří za fašistické okupace dospěli ke komunistickému uvědomění a sdružili se kolem časopisu Předvoj.

RSP jako celek se považuje a je považována za právoplatnou složku KSČ a členové kádrů RSP se stávají automaticky svým přijetím do organizace členy strany.

Jakmile poměry dovolí, přestane RSP jako celek existovat a splyne s ostatními komunistickými skupinami ve straně centralisované do všech důsledků...

V březnu roku 1944 bylo vydáno první číslo časopisu Předvoj. Toto je úplně první článek prvního čísla Předvoje:

Předvoj je instrukční časopis pro pracovníky odboje českého pracujícího lidu proti jeho nepřátelům. Není listem přímé masové agitace, nýbrž listem, který rozebírá úkoly pracujícího lidu z revolučního hlediska a na tomto základě podává návod k praktické revoluční činnosti. Nerozšiřujte časopis překotně, nýbrž jen zcela spolehlivým, zpracovaným revolučním pracovníkům a těm, o nichž máte jistotu, že se chtějí k revoluční práci upřímně přihlásit a že přečtení časopisu jejich rozhodnutí upevní. Jednotlivé výtisky nesmějí kolportéři pouštět „volně mezi lid“, nýbrž je mít pod kontrolou a stahovat zpátky. Přísné zachování konspirace – nevyptávat se a nevykládat nikomu, od koho časopis máš – je samozřejmou povinností. Poněvadž obsahu listu neubývá v krátké době na aktuálnosti, mohou kolportéři používat i starších čísel jako materiálu k diskusím, poučením pro nově zapojené členy.

Dále tu ještě je několik krátkých útržků z dubna až června 1944:

Český lid nenávidí nacisty. Jeho nenávisť a nespokojenost se však vybíjí v planých řečech, v slibování pomsty a v opatrné pracovní sabotáži, zvláště tam, kde při tom kyne i soukromý prospěch, jako v zásobování nebo tam, kde se nepracuje akordním systémem. (Předvoj, duben)

Zbývá si ještě uvědomit jednu z nejdůležitějších skutečností, že totiž vůdčí postavení v národě dělnické třídě nikdo nedaruje, že si je nemůže vydobýt vykřikováním hesel „My jsme třída budoucnosti, my musíme národ vést“ atd., nýbrž jedině tím, bude-li nejschopnější, nejstatečnější, nejlépe organisovanou silou národního odboje, bude-li schopna přesvědčovat ostatní pracující o pravosti své cesty a vést je po ní nikoliv nátlakem nebo hrozbami a křiklounstvím, nýbrž příkladem, větší poctivostí, větším nadšením a větší odhodlaností bit se za skutečné zájmy národa. (Předvoj, zvláštní vydání březen – duben)

Na jaře roku 1944 vytvořil Jiří Staněk s inženýrem Jiřím Pechem ilegální buňku v Benešově. Členové *Předvoje* brzy začali občas chybět v práci, protože simulovali a způsobovali si různé nemoci, jen aby se mohli věnovat ilegální práci. Došlo to tak daleko, že Karel dokonce dostal z práce výpověď. Ale na konci jara zasáhla *Předvoj* první nečekaná rána. Gestapo zatklo Václava Dobiáše. Byla to pro všechny členy strašná zpráva. Poprvé se o sebe začali trochu obávat. Na začátku léta potkal člen *Předvoje* Kamil Zoufalý s Jindřichem Pušem, představitelem organizace *Pochodeň*. Tyto dvě odbojové skupiny se spojily.

Ale pak přišla další rána. Kamil Zoufalý byl pozván na schůzku s kamarádem. Jenže s ním tam přišlo i gestapo a Kamila Zoufalého zatklo. Tisk *Předvoje* se přemístil ke Karlu Šmirousovi do Fibichovy ulice.

21. října 1944 se sedmičlenná skupinka smíchovských vydala na chatu do Posázaví. Členové *Předvoje* si už potřebovali odpočinout. Ale všichni byli znepokojeni, když Karel Šmirous a Jiří Staněk na výlet nepřijeli. Nicméně všichni si 2 dny v Posázaví náramně užili. V neděli 22. října, když se vraceli z již zmiňovaného Posázaví, bylo oněch 7 členů *Předvoje* obstoupeno gestapem a následně zatčeno a odvezeno do pražské Pečkárny.

Věznění:

O den později byli všichni převezeni do věznice na Pankráci, odkud každý den jezdili na výslechy do Pečkárny. Asi nikdo z nás si nedokáže představit, jaké to bylo při nekonečných hodinách brutálního výslechu, avšak žádný z těchto lidí nepodlehł a tak si gestapo myslelo, že zatklo jen řadové členy, ne vedení. V prosinci byl Václav Dobiáš lidovým soudem odsouzen k smrti v Cvikově.

Přibližně o měsíc později, dne 23. ledna 1945 byli členové *Předvoje* transportováni do Terezína, přesněji do Malé pevnosti vedle Terezína. Tam byli až do konce války, až na pár dní, kdy byli převezeni zpátky do Prahy na výslechy. Bylo to kvůli tomu, že se přišlo na to, že zatkli vedení *Předvoje*. Po návratu do Terezína měli zpřísněný režim a např. už nechodili na práci mimo Malou Pevnost, kde byli věznění. 10. 4. 1945 byl popraven Václav Dobiáš.

V době svého věznění, napsal ještě mnoho krásných básní. 25. dubna napsal Karel Hiršl svým

blízkým do Prahy svůj poslední dopis. Na jeho konci stálo, že už s s nimi jistě brzy shledá... Už byl téměř konec války a všichni věřili, že se za několik dní vrátí do svých domovů. Jenže pak to přišlo. Dne 2. května 1945 přijeli do Malé pevnosti členové gestapa a začali vyvolávat jména. Nikdo netušil, proč se jména vyvolávají, ale později už to většině lidí došlo a přestali se hlásit. Gestapáci tedy byli nuceni poznávat vyvolané podle fotografií na jejich kartách. Mezi vyvolanými byl i Karel Hiršl a většina hlavních členů Předvoje. V 16:30 byli zastřeleni a druhý den byla jejich těla spálena v krematoriu.

Přes to, jak byl Karel Hiršl mladý, byl velmi vzdělaný, zapálený a měl odhodlání bojovat proti nacismu, což ho bohužel přivedlo až na popravěštní. Za doby socialismu byl Karel Hiršl známá osobnost, jakož i celá odbojová skupina *Předvoj*. Lidé o nich mluvili a byli pro ně hrdinové. To se však bohužel změnilo se Sametovou revolucí roku 1989. Lidé na Karla Hiršla zapomněli, jelikož se hlásil ke komunismu a porevoluční společnost na komunisty zanevřela. To mi přijde jako velká škoda, protože si myslím, že nikdo by se neměl posuzovat podle jeho politické orientace, ale podle toho jaký je člověk.

Závěr

Práce, kterou jsem za těch deset měsíců udělal, mě toho hodně naučila. Hlavně o době před druhou světovou válkou, odboji za doby druhé světové války a o nacistických zvěrstvech, které byly páčány na takovýchto lidech, kteří měli odvahu se vzepřít a tajně pracovat proti režimu, ale i na normálních lidech, kteří se jim prostě protivili.

A to všechno díky Karlu Hiršlovi, jehož životopis jsem měl tu čest sepsat a jehož příběh jsem poznal. Obdivuji jeho odvážnost i statečnost, ale i zapálenost pro práci, se kterou v Revoluční Skupině Předvoj pracoval. Je velká škoda, že právě tyto jeho úžasné vlastnosti ho přivedli až na nacistické popravěštní v Malé pevnosti u Terezína. Většina lidí by si z něj měla vzít příklad a zamyslet se nad sebou.

Podařilo se mi sepsat jeho životopis doplněný vybranými texty a dobovými fotografiemi. Dále jsem udělal nějaké rozhovory s paní Zojou Sedláčkovou, pamětnicí druhé generace, které byl Karel Hiršl strýcem, kterého nikdy nezažila. Moje výstupy jsou tedy jednak již zmiňovaný životopis odbojáře Karla Hiršla, jednak i zkrácená a upravená verze tohoto textu na wikipedii.

V rámci příští praktické maturity bych chtěl tuto práci ještě rozšířit a sepsat o Karlu Hiršlovi knihu.

Smutné je, že dnes se o úděly těchto statečných lidí ze čtyřicátých let zajímá velmi málo lidí a doufám, že tato práce to alespoň trochu pomůže změnit.

Zdroje

Prameny:

Osobní archiv Zoji Sedláčkové – Dopisy, časopisy, školní práce, vysvědčení, domácí filosofické práce, divadelní hry, fotografie...

Literatura a webové stránky:

WAGNEROVÁ, Alena a Vladimír JANOVIC. Neohlížež se, zkameníš. Praha: Mladá fronta, 1968. ISBN 28-047-68

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5-Smíchově: Historie sboru. Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5-Smíchově [online]. 2002, 2014 [cit. 2014-10-31]. Dostupné z: <http://smichov.evangnet.cz/sbor/historie>

Spiritka, Kneislovka, Hybšmanka, Císařka. In: Malé dějiny Smíchova a Košíř [online]. 2013 [cit. 2014-10-31]. Dostupné z: <http://smichov.blog.cz/>

Profilová práce Adama Bartůška